

Råd för att arbeta systematiskt med ditt brandskydd

Österåkers Kommun 2016-05-25

Systematiskt brandskyddsarbete innebär att man på ett organiserat sätt planerar, utbildar, övar, dokumenterar, kontrollerar och följer upp brandskyddsarbetet i en byggnad eller verksamhet. En viktig del är att ansvarsförhållandena mellan fastighetsägare, nyttjanderättshavare och eventuella entreprenörer gällande brandskyddet klargörs.

I Österåkers Kommun ska det för varje verksamhet och enhet, både i kommunal och privat regi, bedrivas ett systematiskt brandskyddsarbete som också ska dokumenteras¹.

Inom enheten/verksamheten ska det finnas en brandskyddsansvarig med särskilt ansvar för brandskydd och dokumentation. Det är också lämpligt att ägare till byggnaden och den som bedriver verksamhet där reder ut vem som ansvarar för vilka delar i brandskyddet och gärna reglerar detta i någon form av avtal. Enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor är ansvaret delat mellan fastighetsägare och nyttjanderättshavare.

Råd för det systematiska brandskyddsarbetet

Denna information beskriver endast övergripande det systematiska brandskyddsarbetet och innehåller råd och tips för att starta upp arbetet.

Gör så här:

- 1) Kartlägg brandriskerna och gör en bedömning av vilka konsekvenser en brand skulle kunna få. Kan brandrisker förebyggas med regler och rutiner.
- 2) Fördela ansvar och arbetsuppgifter. Se över vilken organisation/delegation som behövs för att bedriva ett systematiskt brandskyddsarbete. Den som ansvarar för verksamheten/enheten är tillika brandskyddsansvarig om uppgiften inte delegeras. Dennes uppgift är att se till att brandriskerna vägs upp av brandskydd i form av teknik, regler och kunskap hos personalen.

¹ I enlighet med 2 kap 2 § lag (2003:778) om skydd mot olyckor och i de allmänna råd (SRVFS 2004:3) som följer av bestämmelserna står att det är skäligt att det för varje verksamhet bedrivs ett systematiskt brandskyddsarbete och att detta dokumenteras.

- 3) Fördela det tekniska brandskyddet mellan hyresgäst och fastighetsägare i en gränsdragningslista.
- 4) Inventera det tekniska och organisatoriska brandskyddet. Det tekniska brandskyddet är till exempel, släckutrustning, utrymningslarm, nödutgångsskyltar. Det organisatoriska brandskyddet är till exempel, övning och dokumentation.
- 5) Gör brandskyddskontroller. Dokumentera kontrollerna med datum och eventuella brister och ha rutiner för hur bristerna ska åtgärdas snabbt.
- 6) Planera och genomför utbildning för personalen i brandskyddsfrågor. Utbildningarna ska motsvara de kunskaper som personalen behöver för att säkra de som vistas i -, arbetar i -, eller besöker lokalerna.
- 7) Upprätta brandskyddsregler. Se till att personal och besökare informeras om dessa.
- 8) Gör en årlig översyn av brandskyddet. Sammanställ hur utfallet varit på dina kontroller och uppdatera regler, utbildningar och brandteknisk utrustning.

Tips på vad som ska kontrolleras vid brandskyddskontroller

Container och sopkärl ska vara placerade minst 6 meter från fasad. Är containern täckt och låst kan den placeras närmare (kom överens med fastighetsägaren). Annat brännbart material som t.ex. flyttbara utemöbler, leklådor m.m. ska angöras minst 6 m från fasaden.

Korridorer och dörrar i utrymningsvägen ska vara fria, öppningsbara och inte blockerade.

En branddörr kan vara en ytterdörr i utrymningsväg eller en dörr till en brandcell². Gör en visuell inspektion av dörren, den ska vara hel och sluta tätt (inte läcka rök). Vissa branddörrar har magnetkontakter för uppställning. Kontrollera att magnetkontakter fungerar att kolven går igen efter att magnetkontakten släppt samt att dörrarna är lätta att öppna.

Se över så att brandsläckare, brandvarnare och brandfilter är hela och funktionsdugliga (plomberade, att tryckmätaren står på grönt och att utgångsdatum ej passerat).

Brandfarliga/explosiva varor ska vara inlåsta enligt riktlinjer för varan och tillstånd ska finnas. Det ska även finnas varningskyltar utanför lokalen där varan förvaras. Mer information finns i föreskrifter från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB.

Det ska finnas aktuella utrymningsplaner på strategiska platser i lokalerna.

Utrymningskyltar ska vara synliga och hela. Finns det någon automatisk anordning i skyltarna ska den fungera.

² Utrymme i byggnad avskilt på sådant sätt att en brand i utrymmet kan hindras sprida sig till annat utrymme i byggnaden.

Planera alltid för framkomlighet för räddningstjänsten.
Röj buskar och skotta snö. Tänk även på framkomligheten vid ombyggnation och om ni placerar stora fasta saker på fastighetens gård.

Andra saker att se upp med

- Kabelvindor/grenkontakter ska ej användas i lokalen mer än ytterst temporärt
- Eldragning utförs av fackman
- Inget papper/teckningar eller liknande i direktkontakt med lampor
- Inget på spisen
- Inget brännbart lämnas ute (som kan samlas ihop och tändas på)
- Torkskåp hålls rena och tomt ovanpå
- Byt ut blinkande lampor eller lysrör

Brandskyddsregler för särskilda verksamheter

Förskola – För en förskola gäller vissa speciella regler för brandskyddet. Du som driver en förskola bör känna till följande om förskolans brandskydd:

- I förskolor med fler än två avdelningar bör olika verksamheter som till exempel kontor, kök och förråd vara indelade i olika brandceller. Brandcellsindelningen framgår av aktuellt byggnadslov eller brandskyddsdocumentation (ritningar).
- Släckutrustning, handbrandsläckare eller inomhusbrandposter ska finnas med högst 50 meters mellanrum. Släckutrustningen ska vara tydligt utmärkt med skyltar och vara lätt att komma åt.
- Det ska finnas minst två av varandra oberoende utrymningsvägar.
- Det ska finnas en skriftlig plan som är väl inövad för hur brand ska släckas och hur utrymning ska gå till.
- Personalen ska ha den kunskap som behövs för att kunna klara av ett brandtillbud.
- I verksamhetens/enhetens egna rutiner ska brandskyddet alltid beaktas.
- Kontroll av de brandtekniska installationerna ska ingå i anläggningens systematiska brandskyddsarbete.
- Det systematiska brandskyddsarbetet (SBA) ska dokumenteras och ingå i den dagliga verksamheten.

Denna information beskriver endast övergripande de tekniska brandskyddsinstallationer som kan behövas för att uppnå ett skäligt brandskydd för en förskola. Mer information finns hos Storstockholms brandförsvarens www.storstockholm.brand.se

Skola – för en skola gäller speciella regler för brandskyddet. Du som är ansvarig för en skola bör känna till följande om brandskyddet:

- Alla klassrum ska vara brandtekniskt avskilda från utrymningskorridorer. Utrymningskorridorer får inte vara möblerade eller användas som informationstavla med anslag eller liknande.
- Olika utrymmen som utrymningstrapphus, matsal, aula, gymnastiksal, lärarrum/expedition, slöjdsal, kemisal, vaktmästeri och förråd ska alla vara utförda som egna brandceller.
- Det ska finnas minst två av varandra oberoende utrymningsvägar.
- Släckutrustning, handbrandsläckare eller inomhusbrandposter ska finnas med högst 50 meters mellanrum. Släckutrustningen ska vara tydligt utmärkt med skyltar och vara lätt att komma åt för både elever och personal.
- Utrymningsplaner ska vara uppsatta på strategiska platser i skolan. De ska på ett tydligt sätt visa var utgångar och annan viktig information finns.
- Personal i skolan ska ha den kunskap som behövs för att kunna klara av ett brandtillbud.
- I verksamhetens/enhetens egna rutiner ska brandskyddet alltid beaktas.
- Kontroll av de brandtekniska installationerna ska ingå i anläggningens systematiska brandskyddsarbete.
- Det systematiska brandskyddsarbetet (SBA) ska dokumenteras och ingå i den dagliga verksamheten.

Denna information beskriver endast övergripande de tekniska brandskyddsinstallationer som kan behövas för att uppnå ett skäligt brandskydd för en skola. Mer information finns hos Storstockholms brandförsvär www.storstockholm.brand.se

Särskilt boende³ – för ett särskilt boende gäller speciella regler för brandskyddet. Du som driver ett särskilt boende ska känna till följande om brandskyddet:

- Boendet ska ha ett heltäckande brandlarm som ger signal till en ständigt bemannad plats.
- Det ska finnas minst två av varandra oberoende utrymningsvägar.
- Släckutrustning, handbrandsläckare eller inomhusbrandposter ska finnas med högst 50 meters mellanrum. Släckutrustningen ska vara tydligt utmärkt med skyltar och vara lätt att komma åt.
- Personalen ska ha den kunskap som behövs för att kunna klara av ett brandtillbud.
- I verksamhetens/enhetens egna rutiner ska brandskyddet alltid beaktas.
- Kontroll av de brandtekniska installationerna ska ingå i anläggningens systematiska brandskyddsarbete.
- Det systematiska brandskyddsarbetet (SBA) ska dokumenteras och ingå i den dagliga verksamheten.

Denna information beskriver endast övergripande de tekniska brandskyddsinstallationer som kan behövas för att uppnå ett skäligt brandskydd för ett särskilt boende. Mer information finns hos Storstockholms brandförsvär www.storstockholm.brand.se

³ Med särskilt boende menas boende för personer med behov av kontinuerligt stöd eller vård.

Samlingslokal⁴ – för en samlingslokal gäller vissa speciella regler för brandskyddet. Du som har en samlingslokal i din verksamhet bör känna till följande om brandskyddet:

- Det ska finnas minst två av varandra oberoende utrymningsvägar.
- Utrymningsvägar till det fria ska vara markerade med nödströmsförsörjda belysta eller genomlysta gröna utrymningsskyltar. Grundregeln är att oavsett var man står i anläggningen så bör man se minst en utrymningsmarkering.
- Det ska finnas ett utrymningslarm i lokalen som kan lösas ut manuellt från en bemannad plats eller automatiskt via ett heltäckande automatiskt brandlarm.
- Om musik eller liknande spelas i lokalen ska det finnas teknisk anordning som stänger av ljudet då utrymningslarmet har aktiverats.
- Dörrarna ska öppnas vid tryck utåt. Det innebär att de ska ha en så kallad ”panikregel” eller motsvarande som kan öppnas utan nyckel eller annat redskap.
- Det får inte finnas brännbara ytskikt på tak och väggar.
- En synlig anvisning för hur många personer som får vistas i lokalen ska finnas.
- Släckutrustning, handbrandsläckare eller inomhusbrandposter ska finnas med högst 50 meters mellanrum. Släckutrustningen ska vara tydligt utmärkt med skyltar och vara lätt att komma åt.
- Utrymningsplaner ska vara uppsatta på strategiska platser i anläggningen och visa var utgångar och annan viktig info för anläggningen finns.
- I verksamhetens/enhetens egna rutiner ska brandskyddet alltid beaktas.
- Kontroll av de brandtekniska installationerna ska ingå i anläggningens systematiska brandskyddsarbete.
- Det systematiska brandskyddsarbetet (SBA) ska dokumenteras och ingå i den dagliga verksamheten.
Denna information beskriver endast övergripande de tekniska brandskyddsinstallationer som kan behövas för att uppnå ett skäligt brandskydd för en samlingslokal. Mer information finns hos Storstockholms brandförsvarets www.storstockholm.brand.se

⁴ En lokal där det samtidigt kan vistas mer än 150 personer kallas för samlingslokal.